

Cauza C-143/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

24 martie 2020

Instanța de trimitere:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

24 martie 2020

Reclamant:

A

Pârâtă:

O

Obiectul litigiului principal

Obiectul litigiului principal este o acțiune în plată în legătură cu inducerea în eroare a reclamantului, invocată de acesta, de către angajatul pârâtei la încheierea unui contract de asigurare de viață cu capital variabil

Obiectul și temeiul juridic al întrebărilor preliminare

Întrebările instanței de trimitere se referă la conținutul informațiilor transmise asiguratului consumator în cazul contractelor de asigurare de viață cu capital variabil, în care activele suport constau în instrumente derivate

Întrebările preliminare

- 1) Prima întrebare: articolul 185 alineatul (3) litera (i) din Directiva 2009/138/CE din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II, reformare, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 335, 17 decembrie 2009,

denumită în continuare Directiva 2009/138/CE) și articolul 36 alineatul (1) coroborat cu anexa 3 punctul A subpunctul 12 din Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață [...] (denumită în continuare Directiva 2002/83/CE), trebuie interpretate în sensul că, în cazul contractelor de asigurare de viață cu capital variabil (fond de tip unit-linked), în care activele suport constau în instrumente derivate (sau instrumente financiare structurate care încorporează instrumente derivate), asigurătorul sau contractantul asigurării (care oferă această asigurare, distribuie produsul de asigurare, „vinde” asigurarea) este obligat să transmită asiguratului consumator informații privind natura, specificul tipului și caracteristicile (în limba engleză - indication of the nature, în limba germană - Angabe der Art, în limba franceză - indications sur la nature) instrumentului suport (instrument derivat sau instrument financiar structurat care încorporează un instrument derivat) sau este suficientă indicarea doar a tipului activelor suport (de bază), fără comunicarea caracteristicilor acestui instrument?

- 2) A doua întrebare, în cazul în care răspunsul la prima întrebare este acela că asigurătorul sau contractantul asigurării (care oferă această asigurare, distribuie produsul de asigurare, „vinde” asigurarea cu capital variabil – fond de tip unit-linked) este obligat să transmită asiguratului consumator informații privind natura, specificul tipului și caracteristicile instrumentului suport (instrument derivat sau instrument financiar structurat care încorporează un instrument derivat): articolul 185 alineatul (3) litera (i) din Directiva 2009/138/CE și articolul 36 alineatul (1) coroborat cu anexa 3 punctul A subpunctul 12 din Directiva 2002/83/CE trebuie interpretate în sensul că informațiile transmise asiguratului consumator privind natura, specificul tipului și caracteristicile instrumentului suport (instrument derivat sau instrument financiar structurat care încorporează un instrument derivat) trebuie să cuprindă informații identice cu cele prevăzute la articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE [...] (denumită în continuare Directiva 2004/39/CE) și la articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, Text cu relevanță pentru SEE, JO L 173, 12.6.2014, p. 349–496 (denumită în continuare Directiva 2014/65/UE), și anume informații complexe privind instrumentele derivate și strategiile de investiții propuse, care ar trebui să includă orientări și avertizări adecvate privind riscurile inerente investiției în aceste instrumente sau anumitor strategii de investiții, inclusiv, în special, informații despre metodologia de evaluare a instrumentului suport aplicată de asigurător sau de agentul de calcul în perioada acoperită de asigurare, informații privind riscul legat de instrumentul derivat și de emitentul acestuia, inclusiv privind modificările în

- timp ale valorii instrumentului derivat, diferiții factori care determină aceste modificări și gradul în care aceștia influențează valoarea instrumentului derivat?
- 3) A treia întrebare: articolul 185 alineatul (4) din Directiva 2009/138/CE trebuie interpretat în sensul că, în cazul contractelor de asigurare de viață și de supraviețuire cu capital variabil (fond de tip unit-linked), în care un activ suport este un instrument derivat (sau un instrument financiar structurat care încorporează un instrument derivat), asigurătorul sau contractantul asigurării (care oferă această asigurare, distribuie produsul de asigurare, „vinde” asigurarea) este obligat să transmită asiguratului consumator informații identice cu cele prevăzute la articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE și la articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE, și anume informații complexe privind instrumentele derivate și strategiile de investiții propuse, care ar trebui să includă orientări și avertizări adecvate privind riscurile inerente investiției în aceste instrumente sau anumitor strategii de investiții, inclusiv, în special, informații despre metodologia de evaluare a instrumentului suport aplicată de asigurător sau de agentul de calcul în perioada acoperită de asigurare, informații privind riscul legat de instrumentul derivat și de emitentul acestuia, inclusiv privind modificările în timp ale valorii instrumentului derivat, diferiții factori care determină aceste modificări și gradul în care aceștia influențează valoarea instrumentului derivat?
- 4) A patra întrebare, în cazul unui răspuns afirmativ la a doua sau la a treia întrebare (sau la ambele întrebări): lipsa transmiterii către asiguratul consumator de către asigurător sau de către contractantul asigurării care oferă asigurarea de viață cu capital variabil (fond de tip unit-linked) a informațiilor necesare (menționate la a doua și la a treia întrebare) cu ocazia ofertei de asigurare către consumator constituie o practică comercială neloială în sensul articolului 5 din Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) [...] sau lipsa transmiterii informațiilor necesare constituie o practică comercială înșelătoare în sensul articolului 7 din această directivă?
- 5) A cincea întrebare, în cazul unui răspuns negativ atât la a doua, cât și la a treia întrebare: lipsa unei informări clare a consumatorului de către asigurător sau de către contractantul asigurării (care oferă această asigurare, distribuie produsul de asigurare, „vinde” asigurarea de viață cu capital variabil – fond de tip unit-linked) asupra faptului că activele fondului de investiții (fond de tip unit-linked) sunt plasate în instrumente derivate (sau produse structurate care încorporează un instrument derivat) constituie o

practică comercială neloială în sensul articolului 5 din Directiva privind practicile comerciale neloiale sau lipsa transmiterii informațiilor necesare constituie o practică comercială înșelătoare în sensul articolului 7 din această directivă?

- 6) A șasea întrebare, în cazul unui răspuns negativ atât la a doua, cât și la a treia întrebare: lipsa unor explicații detaliate oferite consumatorului de către asigurător sau de către contractantul asigurării care oferă asigurarea de viață cu capital variabil (fond de tip unit-linked) cu privire la caracteristicile exacte ale instrumentului în care sunt plasate activele fondului de investiții (fond de tip unit-linked), care să cuprindă informații privind regulile de funcționare a acestui instrument, în situația în care este vorba despre un instrument derivat (sau un instrument structurat care încorporează un instrument derivat), constituie o practică comercială neloială în sensul articolului 5 din Directiva privind practicile comerciale neloiale sau lipsa transmiterii informațiilor necesare constituie o practică comercială înșelătoare în sensul articolului 7 din această directivă?

Dispozițiile comunitare invocate

Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), în special articolul 185;

Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață, în special articolul 36 și anexa III;

Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, în special articolul 24 alineatul (4);

Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE, în special articolul 2 și articolul 19;

Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, în special articolul 2, articolul 3, articolul 5, articolul 6, articolul 7 și anexa II.

Dispozițiile naționale invocate

Legea din 23 august 2007 privind combaterea practicilor comerciale neloiale, în special articolele 4–6;

Legea din 22 mai 2003 privind activitatea de asigurare (denumită în continuare „UoDU”), în special articolul 2, articolul 12 și articolul 13;

Codul civil din 23 aprilie 1964, în special articolul 805 și articolul 808.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Reclamantul, în calitate de consumator, a semnat o declarație de aderare la contractul privind grupul de asigurare de viață și de supraviețuire cu fondul de tip unit-linked XXX, contract încheiat între pârâta O și TU na Życie. TU na Życie figura în acest contract în calitate de asigurător, pârâta O în calitate de contractant al asigurării, iar reclamantul urma să figureze în calitate de asigurat.
- 2 Reclamantul a fost asigurat începând cu 8 octombrie 2010, fapt confirmat de un certificat. Reclamantul urma să fie supus contractului timp de 15 ani. Astfel, reclamantul s-a obligat să plătească în contul asigurătorului prima primă în valoare de 4 500 de zloți și primele curente lunare în valoare de 124 de zloți fiecare. Reclamantul a plătit în contul asigurătorului, în temeiul contractului, în total 14 420 zloți.
- 3 Contractului îi sunt aplicabile condiții și clauze contractuale constând în condițiile de asigurare XXX, tabelul de taxe și limite, regulamentul fondului de tip unit-linked XXX, precum și declarația de aderare împreună cu anexa.
- 4 Societatea de asigurare s-a angajat să plătească prestații în cazul decesului sau al supraviețuirii reclamantului la sfârșitul perioadei asigurate. Scopul contractului, conform documentelor, ar fi constat în colectarea și investirea activelor financiare ale asiguratului (în calitate de consumator și reclamant) cu ajutorul unui fond distinct de asigurare de tip unit-linked. Fondul de tip unit-linked era format din prima primă și primele curente plătite (diminuate cu taxa de administrare).
- 5 Prima primă plătită la începutul contractului a reprezentat 20 % din prima investită, adică din totalul primelor pe care reclamantul urma să le plătească pe întreaga durată a contractului. Prima investită ar fi fost de 22 500 de zloți.
- 6 Scopul fondului a constat în creșterea valorii activelor fondului ca urmare a creșterii valorii plasamentelor acestuia și în protejarea primei investite la sfârșitul perioadei asigurate, fără ca asigurătorul să garanteze atingerea acestui scop. Activele fondului de asigurare de capital au fost plasate în proporție de 100 % în certificate emise de B1, a căror plată este bazată pe indicele B2. Aceste certificate urmau să fie evaluate în zloți polonezi.

- 7 În regulament era inclusă informația potrivit căreia investiția în certificate este asociată riscului de credit al emitentului. Prin acest risc se înțelege posibilitatea unei incapacități permanente sau temporare a emitentului de a acoperi serviciul datoriei, inclusiv de a răscumpăra certificatele emise. S-a informat că indicele a fost creat de B3. Scopul consta în obținerea unei expuneri adaptate în mod dinamic la piața de capital legată de țările în curs de dezvoltare și la piața obligațiunilor americane. Strategia de investiții a indicelui în cazul în care se înregistrează o tendință de creștere pe piața de capital crește expunerea la această piață, iar în cazul în care se înregistrează o tendință de scădere, crește expunerea la piața obligațiunilor americane.
- 8 Valoarea contului la sfârșitul perioadei asigurate urma să fie calculată pe baza valorii certificatelor. La sfârșitul perioadei asigurate, certificatele ar fi asigurate protecția valorii nominale corespunzătoare primei investite la data încheierii perioadei contractuale.
- 9 După curgerea termenului de 15 ani al contractului, reclamantul ar fi primit o indemnizație la valoarea contului la data expirării. Conform regulamentului, această valoare ar fi fost reprezentată cel puțin de suma corespunzătoare primei investite, majorată cu o eventuală modificare pozitivă a indicelui.
- 10 Modul de calcul al valorii indicelui nu a fost descris în contract. Acest indice putea fi substituit printr-un indice înlocuitor în cazul lichidării indicelui inițial. Contractul nu doar că nu a descris modul de calcul al indicelui înlocuitor, dar nu a precizat nici situațiile în care se putea ajunge la lichidarea indicelui inițial, nici persoana care lua această decizie.
- 11 Reclamantul avea dreptul de a rezilia contractul înainte de încheierea perioadei de 15 ani. În acest caz, pârâta se obliga la o răscumpărare completă. În această situație, asigurătorul urma să ramburseze asiguratului o sumă egală cu valoarea contului diminuată cu taxa de lichidare într-un quantum de 75 % din fonduri în cazul în care rezilierea contractului avea loc în primul, al doilea, al treilea sau al patrulea an de existență a contractului și diminuată gradual cu un procent mai mic din fondurile plătite de reclamant, în cazul în care rezilierea contractului avea loc în următorii ani ai existenței sale.
- 12 Valoarea unei unități de fond a fost calculată prin împărțirea valorii activelor nete totale ale fondului la numărul total de unități de fond. Modul de calcul al activelor nete totale ale fondului era stabilit de regulament. Acest calcul urma să fie efectuat pe baza valorii de piață care permite o reflectare corectă a valorii cu respectarea principiului prudenței.
- 13 În contract nu au fost incluse regulile de evaluare a unităților de fond, nici regulile de evaluare a activelor nete totale ale fondului, nici regulile de evaluare a certificatelor în care urmau să fie plasate activele fondului.
- 14 Prima primă a fost convertită în unități de fond pe baza unui factor de conversie stabilit în mod riguros în contract pentru valoarea inițială a unității de fond, de 200

de zloți. La următoarele operațiuni pe cont, și anume după începerea plăților primelor curente lunare, conversia fondurilor în unități de fond și conversia valorii tuturor unităților deținute în contul asiguratului s-au realizat, după cum susține reclamantul, într-un mod necunoscut, pe baza unei valori a unităților de fond din ziua respectivă cae era stabilită de asigurător într-un mod cunoscut doar de acesta.

- 15 După mai bine de 7 ani de existență a contractului, având în vedere scăderea semnificativă a valorii fondurilor investite, reclamantul a depus o declarație de retragere din contract.
- 16 Contractul a fost reziliat. Valoarea contului reclamantului la 28 iunie 2017 era de 9045,67 zloți (a avut loc o scădere a valorii fondurilor plătite, în total 14 420 de zloți, diminuate cu taxele percepute). Din această sumă a fost reținută taxa de lichidare de 20 %, și anume suma de 1809,13 zloți. În cele din urmă, asigurătorul a plătit reclamantului 7236,54 zloți.
- 17 Reclamantul solicită în litigiul principal plata sumei de 5373,33 zloți ca parte a prejudiciului pe care l-a suferit (7183,46 zloți).
- 18 Martorul audiat, fost angajat al pârâtei, a arătat că a utilizat în procesul de vânzare materialele transmise de asigurător. Au fost prezentate potențialele niveluri ale câștigurilor. Martorul a prezentat regulamentul, condițiile generale de asigurare, condițiile privind taxele și comisioanele. Aceste documente au fost înmânate asiguratului consumator fie în format tipărit, fie sub formă de fișier trimis pe e-mail. Clientul a avut posibilitatea să ia cunoștință în mod liber de documente, la întâlniri sau acasă.
- 19 În opinia martorului, motivul cumpărării acestui produs a fost realizarea unei investiții.
- 20 Martorul a arătat că a discutat cu clientul despre produs, că a discutat despre comisioanele din tabelul de taxe și limite, că a vorbit despre produs atât cât rezultă din documente – regulament, condițiile generale de asigurare, că a indicat că exista o garantare a capitalului la sfârșitul perioadei asigurate, după reținerea costurilor de administrare. Martorul nu a menționat că este vorba despre un depozit bancar și nu și-a amintit dacă i-a comunicat acest aspect în mod concret reclamantului. Martorul a menționat că în acest produs nu exista o garanție a câștigurilor.
- 21 Martorul nu a garantat plata sumei în întregime la orice moment din contract și menționat că plata depinde de valoarea evaluată la momentul respectiv.
- 22 Martorul a arătat că el nu știa totul, a spus că, în mod asemănător cu activitatea vânzătorilor de autovehicule, a menționat ceea ce se afla în materialele pe care le-a primit. A precizat că la sfârșitul perioadei asigurate capitalul era garantat, iar pe parcursul perioadei se realiza o evaluare, cu reținerea taxei de lichidare. Exista sloganul „protecție a 100 % din capital”.

- 23 În ceea ce privește indicii, martorul a arătat că nu știa foarte bine ce sunt aceștia. Acesta a recunoscut că, la citirea documentelor, a trebuit (fiind economist) să se concentreze ca să îi înțeleagă.
- 24 Martorul nu știa dacă acest contract oferea protecție în cazul modificării indicelui, al lichidării fondului, al falimentului emitentului sau al modificării taxelor și a arătat că aceste lucruri ar trebui verificate în documentație.
- 25 Martorul a informat cu privire la taxele de lichidare și cu privire la metoda de calculare a acestora.
- 26 Martorul a informat că fondurile sunt investite în „indice”. Pe baza prezentării, martorul a explicat cum se realizează acest lucru.
- 27 Martorul nu a putut spune în ce anume, în mod concret, erau investite fondurile în cadrul acestui produs.
- 28 Martorul nu a informat clienții despre modalitatea în care erau evaluate activele fondului, a arătat că nu ar putea să indice această modalitate, deoarece aceasta este în sarcina consultanților de investiții care dețin o licență în domeniu și care se ocupă de aceste instrumente în instituția financiară respectivă.
- 29 Reclamantul voia să investească bani într-un plasament, a susținut că riscurile de asigurare nu au fost discutate și că a primit garanția că se va rambursa cel puțin suma pe care a plătit-o.
- 30 Reclamantul a înțeles acest lucru în sensul că va putea recupera în orice moment cel puțin suma plătită, iar după 15 ani va obține și dobânzi. Dacă reclamantul ar fi știut că poate pierde o parte din fonduri, nu s-ar mai hotărât să facă această investiție.
- 31 Reclamantul a pus sub semnul întrebării caracterul veridic al depozițiilor martorului, a prezentat o altă desfășurare a întâlnirii cu martorul și a cumpărării produsului. El menționează că nu a primit documentele menționate de martor.
- 32 Instanța dă însă crezare martorului, întrucât reclamantul este interesat într-o anumită soluționare a acestui litigiu și, în plus, a certificat primirea documentelor prin aplicarea semnăturii sale pe declarație.

Principalele argumentele ale părților din procedura în fața instanței naționale

- 33 Reclamantul a invocat inducerea în eroare de către angajatul părâtei în timpul procesului de vânzare. Reclamantul consideră că a căzut victimă unor practici comerciale neloiale aplicate de părâtă, în special practici de mis-selling.
- 34 Unul dintre motivele pe care reclamantul își întemeiază acțiunea este inducerea sa în eroare cu privire la caracterul investiției în care urmau să fie plasate fondurile

sale. Reclamantul susține că a primit asigurări că aceste fonduri vor fi blocate într-un cont special al asigurătorului, care este un echivalent al unui depozit bancar. Investiția urma să fie una sigură și stabilă, însă, în realitate, fondurile reclamantului au fost investite în alte active.

Motivarea pe scurt a trimiterii preliminare

- 35 Legea privind activitatea de asigurare și de reasigurare a fost într-o mare măsură armonizată prin Directiva 2009/138/CE. Societăților de asigurări nu li se aplică Directiva 2014/65/UE (nici Directiva 2004/39/CE). Legislația privind concurența și protecția consumatorilor prezintă și ea, de mai mulți ani, interes pentru Uniunea Europeană. Pentru apropierea legislațiilor statelor membre în acest domeniu a fost adoptată Directiva 2005/29/CE.
- 36 Pentru o interpretare corectă, conformă cu dreptul Uniunii, a dispozițiilor de drept național cuprinse în UoDU, prezentate mai sus, în special ale articolului 13 alineatul 1 punctele 3 și 4 și articolului 13 alineatul 4 punctul 3 (în ceea ce privește elementele obligatorii ale contractului – obligațiile de informare care revin asigurătorului și contractantului asigurării – cel care vinde asigurarea consumatorului – client), instanța de trimitere a făcut trimitere la directivele care au fost transpuse prin UoDU.
- 37 Analizând conținutul directivelor, instanța de trimitere a exprimat îndoieli cu privire la interpretarea dispozițiilor articolului 185 alineatul (3) litera (i) din Directiva 2009/138/CE, articolului 36 alineatul (1) coroborat cu anexa 3 punctul A subpunctul 12 din Directiva 2002/83/CE [precum și ale articolului 185 alineatul (4) din Directiva 2009/138/CE].
- 38 În opinia instanței de trimitere, textul versiunii în limba polonă a dispozițiilor directivelor indicate la punctul anterior (înainte de paranteză) are o semnificație diferită de traducerile textelor versiunilor dispozițiilor în limbile engleză, germană și franceză.
- 39 În opinia instanței de trimitere, această diferență este importantă, întrucât versiunea în limba polonă a dispozițiilor impune asigurătorului și contractantului care vinde asigurarea o obligație de informare mai restrânsă decât versiunile în limbile engleză, germană și franceză. Astfel, versiunea în limba polonă prevede doar obligația de „indicare a tipului activelor”, iar versiunile în limbile engleză, germană și franceză prevăd obligația de transmitere de informații privind natura, specificul tipului și caracteristicile instrumentului suport.
- 40 În cazul în care instrumentul suport (activul fondului de investiții) al fondului de tip unit-linked este un instrument derivat (sau un produs structurat care încorporează un instrument derivat), diferența este esențială. Potrivit versiunii în limba polonă a dispozițiilor menționate ale directivelor, este suficientă menționarea tipului instrumentului suport – indicarea faptului că activul de bază este un instrument derivat (sau un produs structurat).

- 41 În cazul concret al litigiului principal, reclamantului, care este consumator, i s-a comunicat doar că activele fondului sunt plasate în certificate, a căror plată este bazată pe indice. Activele au fost plasate în proporție de 100 % în certificate emise de B1, a căror plată este bazată pe indicele B2. Aceste certificate urmau să fie evaluate în zloți polonezi.
- 42 Dacă s-ar considera că formularea în limba polonă a dispozițiilor care prevăd cerința de „indicare a tipului activelor” este corectă, ar trebui să se constate că cei care au oferit asigurarea (și, *de facto*, investiția) au îndeplinit această cerință.
- 43 În schimb, în opinia instanței de trimitere, versiunile în limbile engleză, germană și franceză impun o cerință mai strictă, și anume prezentarea nu doar a tipului instrumentului suport, dar și a informațiilor privind natura, specificul tipului și caracteristicile acestuia. Însă, pentru prezentarea acestor caracteristici, se pare că este necesară furnizarea acelorași informații ca cele prevăzute la articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE și la articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE, și anume informații complexe privind instrumentele derivate și strategiile de investiții propuse, care ar trebui să includă orientări și avertizări adecvate privind riscurile inerente investiției în aceste instrumente sau anumitor strategii de investiții. În opinia instanței de trimitere, acestea vor fi în special informații despre metodologia de evaluare a instrumentului suport (instrument derivat sau structurat care încorporează un instrument derivat) aplicată de asigurător sau de agentul de calcul în perioada acoperită de asigurare, informații privind riscul legat de instrumentul derivat și de emitentul acestuia, inclusiv privind modificările în timp ale valorii instrumentului derivat, diferiții factori care determină aceste modificări și gradul în care aceștia influențează valoarea instrumentului derivat.
- 44 Se pare că obligațiile precum cele menționate la punctul anterior pot fi deduse și din articolul 185 alineatul (4) din Directiva 2009/138/CE, care amplifică efectul articolului 185 alineatul (3) litera (i) (în versiunile în limbile engleză, germană și franceză), iar în versiunea poloneză, având în vedere sensul diferit al articolului 185 alineatul (3) litera (i), creează o nouă dimensiune.
- 45 Astfel, dacă s-ar considera că este corectă înțelegerea dispozițiilor articolului 185 alineatul (3) litera (i) din Directiva 2009/138/CE și ale articolului 36 alineatul (1) coroborat cu anexa 3 punctul A subpunctul 12 din Directiva 2002/83/CE în conformitate cu versiunile în limbile engleză, germană și franceză, atunci în situația de fapt din litigiul principal, comercianții nu și-au îndeplinit în mod corect obligația de informare a consumatorului.
- 46 Astfel, instanța de trimitere tinde spre interpretarea dispozițiilor menționate, care, în alte versiuni lingvistice decât cea poloneză, acordă consumatorului un standard de protecție mai înalt, impunând asigurătorului și contractantului asigurării, care oferă spre vânzare asigurarea respectivă, o obligație de informare mai cuprinzătoare. Instanța de trimitere are însă îndoieli dacă poate acorda

consumatorului această protecție și, din acest motiv, a hotărât să adreseze Curții întrebările preliminare.

- 47 Trebuie să se constate că în situația de fapt din litigiul principal este vorba în aparență despre protecția consumatorului pe piața asigurărilor, însă *de facto* este vorba despre protecția consumatorului care a achiziționat un produs de investiții deghizat în asigurare. Astfel, consumatorul a achiziționat o investiție, și anume un produs de investiții complicat, în care apare un instrument derivat, doar că „ambalat” într-un contract de asigurare de viață de grup.
- 48 În lumina considerentelor (27) și (87) ale Directivei 2014/65/UE [considerentul (10) al Directivei 2004/39/CE], chiar dacă acestea nu se aplică societăților de asigurări, pare a fi justificată acordarea unei protecții speciale, printr-o obligație de informare temeinică, și consumatorilor care încheie un contract de asigurare de viață cu capital variabil (fie în calitate de deținător al poliței de asigurare, fie în calitate de asigurat într-un contract de grup), în situația în care activul de bază al fondului de investiții este un instrument derivat (instrument structurat care încorporează un instrument derivat). Acest lucru poate fi garantat prin impunerea asigurătorilor și contractanților care oferă aceste asigurări a unor obligații de informare identice cu cele prevăzute la articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE și la articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE.
- 49 În opinia instanței de trimitere, lipsa transmiterii către consumator de către asigurător și de către contractantul care vinde asigurarea, care, *de facto*, nu este destinată oferirii unei acoperiri prin asigurare, ci este un produs de investiții, a acelorași informații cu cele prevăzute de articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE și articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE reprezintă o practică comercială neloială care este înșelătoare în sensul articolelor 5 și 7 din Directiva 2005/29/CE.
- 50 Îndoielile instanței de trimitere rezultă din faptul că, pe de o parte, potrivit considerentului (27) și articolului 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2014/65/UE [considerentul (10) și articolul 2 alineatul (1) litera a) din Directiva 2004/39/CE], dispozițiile acestor directive nu se aplică societăților de asigurări. Însă, pe de altă parte, în primul rând, potrivit considerentului (87) al Directivei 2014/65/UE, trebuie acordată o protecție egală consumatorilor în cazul investițiilor sub formă de contracte de asigurare. În al doilea rând, considerentul (10) al Directivei 2005/29/CE subliniază necesitatea de a asigura un nivel deosebit de ridicat de protecție a consumatorului pe piața produselor financiare cu grad de risc ridicat, în legătură cu care este interzisă crearea unei impresii false. Această observație este susținută și de trimiterea, în cuprinsul articolului 7 alineatul (5) din această directivă și al anexei II la aceasta, la articolul 19 din Directiva 2004/39/CE.
- 51 Instanța de trimitere nu a găsit indicii în jurisprudența anterioară a Curții privind o interpretare corectă a dispozițiilor sus-menționate ale directivelor. Singurele două hotărâri pe care le-a găsit instanța de trimitere, referitoare la o problematică

asemănătoare (asigurări cu capital variabil), nu oferă răspunsuri la întrebările preliminare adresate (Hotărârea Curții din 1 martie 2012 în cauza C-166/11, Ángel Lorenzo González Alonso/Nationale Nederlanden Vida Cia De Seguros y Reaseguros SAE, ECLI:EU:C:2012:119, și Hotărârea Curții din 29 aprilie 2015 în cauza C-51/13, Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV/Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen, ECLI:EU:C:2015:286).

- 52 Propunere de răspuns la întrebările preliminare
- 53 Având în vedere considerațiile de mai sus, în opinia instanței de trimitere la prima întrebare trebuie să se răspundă că articolul 185 alineatul (3) litera (i) din Directiva 2009/138/CE și articolul 36 alineatul (1) coroborat cu anexa 3 punctul A subpunctul 12 din Directiva 2002/83/CE trebuie interpretate astfel cum se prevede în versiunile în limbile engleză, germană și franceză. Aceste dispoziții trebuie interpretate în sensul că, în cazul contractelor de asigurare de viață cu capital variabil (fond de tip unit-linked), în care activele suport constau în instrumente derivate (sau instrumente financiare structurate care încorporează instrumente derivate), asigurătorul sau contractantul asigurării (care oferă această asigurare) este obligat să transmită asiguratului consumator informații privind natura, specificul tipului și caracteristicile instrumentului suport (instrumentul derivat sau instrumentul financiar structurat care încorporează un instrument derivat).
- 54 La a doua și la a treia întrebare trebuie să se răspundă că, în cazul în care este vândut un produs *de facto* de investiții care încorporează un instrument derivat, asigurătorul și contractantul asigurării (care vinde asigurarea cu capital variabil) trebuie să transmită consumatorului aceleași informații ca cele prevăzute la articolul 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE și la articolul 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE, și anume informații complexe privind instrumentele derivate și strategiile de investiții propuse, care ar trebui să includă orientări și avertizări adecvate privind riscurile inerente investiției în aceste instrumente sau anumitor strategii de investiții, inclusiv, în special, informații despre metodologia de evaluare a instrumentului suport aplicată de asigurător sau de agentul de calcul în perioada acoperită de asigurare, informații privind riscul legat de instrumentul derivat și de emitentul acestuia, inclusiv privind modificările în timp ale valorii instrumentului derivat, diferiții factori care determină aceste modificări și gradul în care aceștia influențează valoarea instrumentului derivat.
- 55 La a patra întrebare trebuie să se răspundă că lipsa transmiterii către consumator de către asigurător și de către contractantul asigurării a informațiilor menționate la punctul anterior constituie o practică comercială neloială, înșelătoare, în sensul articolului 5 și al articolului 7 din Directiva 2005/29/CE.
- 56 În cazul în care la întrebările 1–4 se răspunde astfel cum s-a propus mai sus, desigur, nu mai este necesar să se răspundă la întrebările 5 și 6.
- 57 Dacă, însă, se ajunge la concluzia că prevederile articolului 24 alineatul (4) din Directiva 2014/65/UE și ale articolului 19 alineatul (3) din Directiva 2004/39/CE

nu pot fi aplicate asiguratorului și contractantului asigurării care vinde asigurarea cu capital variabil (ca urmare a faptului, menționat mai sus, că directivele nu se aplică societăților de asigurări), atunci informațiile pentru consumator cu privire la plasamentul fondurilor sale în instrumente derivate (sau produse structurate care încorporează instrumente derivate) sunt atât de importante, încât lipsa transmiterii acestora constituie în mod clar o practică comercială neloială, înșelătoare, în sensul articolelor 5 și 7 din Directiva 2005/29/CE, ca și lipsa comunicării caracteristicilor exacte ale instrumentului, inclusiv a informațiilor privind regulile de funcționare ale unui asemenea instrument, astfel că la a cincea și la a șasea întrebare ar trebui să se răspundă afirmativ.

DOCUMENT DE LUCRU